

Jegyzőkönyv

FETE Tematikus Bizottsági ülés

8. ülés, 2025. február 14. 10:00-15:00

1153 Budapest, Alag utca 3.

Magyar Református Szeretetszolgálat Missziós Központja

Lantos Szilárd, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat nevében köszöntötte a résztvevőket a FETE Tematikus Bizottság nyolcadik, személyesen és online csatlakozási lehetőséggel (ún. hibrid módon) megtartott ülésén, majd megnyitotta az ülést és megköszönte az ülés helyszínének biztosítását a Magyar Református Szeretetszolgálatnak.

Lantos Szilárd ismertette a napirendet, melyet a hetedik bizottsági ülés jegyzőkönyvével együtt a jelenlévők egyhangúlag elfogadtak.

A nyolcadik bizottsági ülés napirendje:

- 10:00 – 10:10 Napirend és előző ülés jegyzőkönyvének elfogadása**
- 10:10 – 10:30 A Magyar Református Szeretetszolgálat és az ülés helyszínének rövid bemutatása**
- 10:30 – 11:00 Áttekintés a FETE program előrehaladásáról**
- 11:00 – 11:30 Tájékoztató az MNTFS felülvizsgálatáról**
- 11:30 – 11:45 Kávészünet**
- 11:45 – 12:45 Gyermekvédelmi ellátórendszer és a FETE program szolgáltatásai (a gyermekvédelmi rendszer helyzete, működése, háttérrendszer erősítése, helyben tartás elősegítése, szak- és alapellátás, FETE program szolgáltatásai)**
- 12:45 – 13:30 Ebédszünet**
- 13:30 – 14:50 Az oktatási terület bemutatkozása, oktatási intézmények átvétele**
- 14:50 – 15:00 Egyebek, következő ülés időpontjának kitűzése**

1. napirendi pont: A Magyar Református Szeretetszolgálat és az ülés helyszínének rövid bemutatása

Eperjesi Tamás bemutatta Katona Viktóriát, lelkeszt, a Magyar Református Szeretetszolgálat Alapítvány ügyvezető helyettesét.

Katona Viktória ismertette prezentációját (1. sz. Melléklet), melyhez az alábbi kiegészítéseket tette:

- A Magyar Református Szeretetszolgálat munkája a határon túlra is kiterjed, ők ezt a térséget Kárpát-szelencének nevezik.
- Az az épület, ahol a FETE Tematikus Bizottsági ülés (továbbiakban: FETE TB ülés) helyet kapott, a Református Szeretetszolgálat missziós központja. 2002. január 1-től a Református Szeretetszolgálat központja. A cél az volt, hogy ne elszigetelten, hanem a Szeretetszolgálat többi tevékenységével szorosan együtt működjön a társadalmi missziós központ, civil kereteken belül.
- A prezentáció során kiemelte, hogy Jézus mondata ("Jobb adni mint kapni") vezérli munkájukat.

Bemutatkozott Berki Gabriella, munka- és termelészervező, akinek felelősségi körébe tartozik, a megváltozott munkaképességűekkel való foglalkozás és a munka megszervezése. Mesélt a Pöttyös Panni elnevezésű babáról, mely hátrányos helyzetű településeken élő gyermekeknek készül, és a Mentőmaci elnevezésű játékról, mely gyermekeket szállító mentőautókba készül. Elmondta, hogy minden egyes darab kézzel készül, különleges.

- Katona Viktória bemutatta legismertebb programjaikat. Többek között a Nyilas Misi programjukat, mely tehetséges, de nehéz sorsú diákoknak segít. Elmondása alapján a mentorok általában online találkoznak a diákokkal.
- Kiemelte, hogy náluk az ifjúságvédelem nemcsak a FETE program keretein belül valósul meg, hanem biblia tematikus táborok során is. Szerveznek gyerek táborokat határon belül és kívül is. Minden tábor egyházkerületekhez köthető, sportprogramokat is szerveznek.
- Munkájuk során menekülteket is segítenek. Ez különösen 2022 februárja után vált hangsúlyossá, de nemcsak ukrán, hanem pakisztáni, iraki menekültekkel is foglalkoznak. Bár a Missziós központ a kilenc társadalmi misszió székhelye, a menekült misszió a lelki étellel foglalkozik. Minden missziós területnek lelkeszt a vezetője, nagyon sok rehabos munkatársuk van és az egyesületekkel (pl. Kékkereszt, Tiszta Forrás Alapítvány stb.) is szoros kapcsolatban állnak. A céljuk nem az, hogy gyülekezetet hozzanak létre, hanem segítik a rászorultakat közösségekbe bejuttatni. Elmesélte, hogy a Református Szeretetszolgálatnak van egyedül kápolnája a repülőtéren.

- Összesen 12 börtönlelkészük van, őket a Büntetésvégrehajtás alkalmazza. 47 országlelkészük van országszerte, akik a LESZ-szel (Lelki Elsősegély Szolgálattal) együtt dolgoznak. A telefonos lelkigondozást képzés és pszichológiai vizsgálat után lehet végezni, de önkéntesen történik.
- Köszönetet mondott a megjelenésért, meghallgatásért és áldásos együttlétet kívánt.

Toth Judit arról érdeklődött, hogyan működnek az adomány kártyák, általánosan felhasználhatók-e.

Kullmann Ádám érdeklődött, hogy azok az adománykártyák, melyekből élelmiszert lehet vásárolni technikailag is korlátozva vannak-e élelmiszervásárlásra.

Katona Viktória kifejtette, hogy higiéniai és élelmiszercsomagra lehet költeni az adománykártya vásárlása során befolyt összeget és valamilyen, nem technológiai ellenőrzés van. Egy csomag kb. 7000 Ft egy idős ember esetén, ehhez jönnek még a vitaminok stb., ha nagyobb a család, akkor nagyobb a csomag is.

Eperjesi Tamás rávilágított az adománykártyák kapcsán felmerülő ellentmondásra. Vidékfejlesztőként számára is dilemma, hogy az adománykártyákért honnan lehet és honnan érdemes beszerezni a termékeket. Bár helyben magasabb a termékek ára, de ugyanakkor helyben kellene támogatást nyújtani a helyi gazdaságnak. Ugyanakkor sokszor a rászoruló településtől távolabb költséghatékonyabb a beszerzés.

Káló Károly érdeklődött, hogy az adományozási rendszer a FETE-n kívül történik-e. Katona Viktória igennel válaszolt. Káló Károly arra kérdezett rá, hogyan kezelik a kríziskérelmeket.

Katona Viktória elmondta, hogy a nem FETE településről érkező krízisek kezelése külön történik, de a FETE településekről érkezők is regionális irodákban vannak kezelve. Itt a helyi irodákban, a szociális munkások begyűjtik a kérelmeket ill. segítik kitölteni a nyomtatványt. Ha nagyon súlyos, akkor rögtön lépnek. A Felebarát program adományait ilyen krízisre tudják felhasználni.

Eperjesi Tamás hangsúlyozta, hogy fontos, hogy senki ne legyen kizárva a segítségből pl. a Nyilas Misi program is ezt szolgálja. Ők az egész Kárpát-medencében segítenek.

Nun András felvetette, hogy érdemes lenne-e a közbeszerzési keret módosítása.

Lantos Szilárd elmondta válaszában, hogy most az egyik legnagyobb kihívás, hogy van egy közbeszerzésre vonatkozó jogszabályváltozás. Kétségeit fejezte ki, hogyan lehet segíteni a családokat, ha minden közbeszerzés kötelező. Ha természetben adják oda, akkor drágább lesz. A másik lehetőség, hogy adománykártyán adják oda, de szakmai kérdéseket vet fel: biztos, hogy élelmiszer vásárlás történik-e, egyáltalán el tudja-e költeni a rászoruló, ha nincs helyi kis bolt. A

kártya pillanatokon belül árucikké válhat. A Máltának Beregszászban is van adománykártya programja.

Tóth Judit elmondta, hogy fontos lenne az adománykártya programok tapasztalatait összegezni és folytatni ezt a beszélgetést-

Lantos Szilárd javasolta, hogy fél óras témának hozzák vissza a következő, vagy az azt követő ülésre a témát és gondolják együtt a Református Szeretetszolgálattal.

Eperjesi Tamás kifejtette, hogy partner ebben és tisztázta a Református Szeretetszolgálat és a MRSZ Alapítvány közötti különbséget. Elmondta, hogy a Református Szeretetszolgálat minden olyan tevékenységet kezel, ahol engedélyköteles tevékenységek vannak, a MRSZ Alapítvány egy civil jogállású szervezet, ennek a vezetője Katona Viktória.

Tóth Judit kérte, hogy vegyük fel lehetőleg a következő ülésre az adománykártyával kapcsolatos tapasztalatok megosztását. Szeretné tudni, hogyan működik, milyen feltöltéssel stb. Javasolta, hogy gyűjtsük össze, írjuk össze, hogy működik jelenleg, milyen nehézségek, pozitív tapasztalatok vannak, mert jó lenne ezt a rendszert jól kitalálni.

Kullmann Ádám kérte, hogy ne csak azt írják le a tagok, hogy működik a rendszer jelenleg, hanem javaslatot is fogalmazzanak meg.

Lantos Szilárd a témát azzal zárta, hogy egy hónapon belül írásbeli visszajelzést szeretne ezzel kapcsolatban és javasolta, hogy vegyük föl a következő ülésre.

2. napirendi pont: Áttekintés a FETE program előrehaladásáról

Lantos Szilárd ismertette a FETE program előrehaladását. Prezentációjához (2. sz. Melléklet) az alábbi kiegészítéseket tette:

- Az oktatási területet érintő előrehaladást nem kívánta hosszan kifejteni, mert jelezte, hogy délután Thaisz Miklós és Orsós Ferenc tart a témában részletes előadást. Ugyanakkor kiemelte Karancsságot, ahol a mintaiskola program és a Tanodaszolgáltatás sikeresen elindult.
- A gazdaságfejlesztési területről számszerű összefoglalót láthatunk.
- A lakhatási program kapcsán elmondta, hogy a szociális bérlakások 100%-ban a megvalósító tulajdonában állnak.
- Az energetikai területről Lantos Szilárd részletesen beszámolt. Elmondta, hogy a program elérte végső célját, mert a 20 naperőmű megkezdte a termelést, és a megtermelt áramot értékesítik. Az értékesítés bevétele egy alapba kerül, melyre építve elindították a „Zöld fűtés pályázat”-ot. A pályázat keretében kérik a családokat, hogy ne vegyes tüzelést

alkalmazzanak és nagyon fontos, hogy biztonságos áramvételezési pontokat alakítsanak ki. Ezek kialakítása folyamatos, jelenleg 332 áramvételezési pontot alakítottak ki (2024. dec. végi adat) és most is zajlanak a munkálatok.

- Az EFOP Plusz pályázat megvalósítása is zajlik. 2024. december 31-ig bevonták a 60 új települést, így tudják tartani a vállalt menetrendet. 2024. dec.31-ig 10 000 fős elérést vállaltak és 14 000 főt értek el a valóságban. Egy másik indikátor is szerepelt a pályázatban: az 5000 fő egészségügyi szolgáltatásba való bevonását, tavaly év végéig 5200 főt értek el.

Nun András megkérdezte, hogy a mutatók módosítása megtörtént-e. Jelezte, hogy ez a korábbi üléseken felmerült.

Válaszában Lantos Szilárd kifejtette, hogy a módosítások benyújtásra kerültek alátámasztással a Nemzeti Hatósághoz és a módosítások elbírálás alatt vannak. A magyar hatóságok egyeztetik le az Unió illetékes intézményeivel. Jelenleg a 2 évvel ezelőtti szerződés van érvényben, de folyamatban van a módosítások elfogadása.

Káló Károly kérdést tett fel arra vonatkozóan, hogy az RRF-fel kapcsolatos elakadásokkal, támogatás módosulásokkal mi a helyzet.

Lantos Szilárd elmondta, hogy az RRF költségvetés 60%-a rendelkezésre áll. A költségmódosulás miatt benyújtották a módosításokat. A támogatás továbbadási kérelmek negyedét nem tudták még dokumentálni emiatt. Remélik, hogy az elakadt kérelmek hamarosan elfogadhatók lesznek. 2026. június 30-ig le kell bonyolítani.

Káló Károly érdeklődött, hogy a tervezett költségvetés, mennyire van összhangban a jelenlegi kiadásokkal (pl. inflációs hatások).

Lantos Szilárd elmondta, hogy az RRF-es módosítások ezt kezelnék. Az EFOP-nál sincs likviditási probléma, viszont az EFOP támogatási összeg rögzített (kb. 70 mrd Ft), melyből működtetni kell a programot. Az infláció feszíteni fogja ezt a keretet.

Káló Károly elmondta, hogy a pedagógus bérrendezés még nehezebbé teszi, hogy a Tanodába találjanak pedagógust. Eperjesi Tamás kiegészítette ezt azzal, hogy ráadásul tovább nehezíti a helyzetet, hogy nem taníthatja ugyanaz a pedagógus ugyanazt a gyereket, akit az iskolában is tanít.

Lantos Szilárd egyetértett az elmondottakkal és rávilágított arra is, hogy mindezek mellette jelenleg van egy bérfeszültség is a Jelenlét pont vezető és a pedagógusok között.

Nun András kérte a résztvevőket, hogy az EFOP plusz pályázatot érintő módosítást foglalja össze valaki a számára. Továbbá rákérdezett, hogy az EU-s források elvonása nagy veszélyt jelentenek-e. Érdeklődött, hogy mit gondolnak a résztvevők arról, hogy a magyar kormány megelőlegezett 60%-ot, ez azt jelenti-e, hogy a maradék 40%-ot is megelőlegezi.

Lantos Szilárd elmondta, hogy a bérnövekedés hatása lekövethető a programban. Az EU Bizottság és a magyar kormány tárgyalásai nem befolyásolják a működésüket, mert megkapják az előleget, érvényes szerződéseik vannak. Elmondta, nehéz ezt a kérdést megragadni: nekik egy aláírt támogatási szerződésük van, ez alapján dolgoznak.

Nun András elmondta, hogy a TOP Monitoring Bizottságban is benne vannak és ott már át kellett tervezni a költségeket a forrásmegvonás miatt. Érdeklődött, hogy mi a helyzet az EFOP Plusz operatív programmal.

Lantos Szilárd válaszában elmondta, hogy az RRF-nél van költségmódosulás, de az EFOP Pluszos finanszírozási oldalról nem történt változás.

Kullmann Ádám tisztázta a kérdést. Közölte, hogy az 1 mrd EUR-s veszteség 3 operatív programot érintett, az EFOP-ot nem érinti a forrásvesztés. Azokat érintette, ahol közbeszerzési problémák voltak. Ugyanakkor az árfolyamváltozás miatt valószínűleg programmódosításra lesz szükség.

Lantos Szilárd felhozta Endrefalva példáját, ahol a program belső finanszírozási szerkezetét és a belső forráselosztást szabályozó súlyozási rendszert nézték. Az EU Bizottság felvetette, hogy miért nincs nagyobb súlyozás, ha a problémák súlyossága nagyon eltér. Lantos Szilárd elmondta, hogy költséghatékonyság alatt arra gondol, hogy a településszintű forrásallokáció, hogy történik. Illetve arra, hogy a különböző szakterületek egyéb (intézményi) finanszírozása hogyan valósulhat meg. Tény, hogy bizonyos szakterületeket nem képes a FETE finanszírozni (alacsony közszolgáltatások), de lehet, hogy meg kell fontolni, hogy bizonyos településeken ezek ne induljanak el azért, hogy máshova jusson forrás, ahol arra nagyobb szükség van.

Kovács Gabriella (online) három kérdésre szeretne választ kapni. Egyrészt érdeklődött, hogy mit látnak a megvalósítók kihívásnak a szociális lakhatás megvalósításánál. Másrészt az ERFA felhívással kapcsolatos elképzeléseket szeretne volna megtudni. Harmadrészt rákérdezett, hogy az EFOP Plusz módosítási lehetőséggel élnek-e.

Lantos Szilárd a harmadik kérdésre válaszolva elmondta, hogy az EFOP Plusz pályázat módosításait összeírták, megtörtént a módosítások benyújtása. Paluska Adrienn összefoglalta a módosításokat. Kifejtette, hogy többek között a hatásindikátorok referenciaértékével kapcsolatban volt módosítási kérelmük. Lantos Szilárd kérte, hogy majd mutassuk vissza a módosításokat a FETE TB ülésen.

A második kérdésre válaszolva, ismertette, hogy az ERFA kapcsán a rendezett és rendezetlen háttérű tulajdoni viszonyokon történő beavatkozás kapcsán megy az egyeztetés. Ezzel kapcsolatban Kovács Gabriella rákérdezett, hogy mikorra várhatják az ERFA javaslatokat.

Kullmann Ádám jelezte, hogy hónap végig jó lenne az ERFA módosításokkal dűlőre jutni, mert a „program nem tud integrált lenni, ha az egyik lábát kirúgják”. Lantos Szilárd megjegyezte, hogy ez nemcsak rajtunk múlik, de igyekszünk hónap végig megküldeni az elképzeléseinket.

Lantos Szilárd az első kérdésre reagálva, megkérdezte, hogy a szociális bérlakások kapcsán egy írásos összefoglalást megengednek-e számukra.

Kovács Gabriella kijelentette, hogy egy héten belül szeretne írásban kérni a lakhatással kapcsolatban összefoglalót.

Káló Károly két kérdést tett fel. Egyrészt érdeklődött, hogy az RRF-en belül várhatóan, mikor lesznek a pályázatokkal kapcsolatban döntések (pl. lakhatás). Ugyanis 2026-ban azoknak már meg kellene valósulniuk. A másik kérdés a települések diagnózisával kapcsolatos. Megkérdezte, hogy várhatóan, mik azok a tevékenységek, melyek megvalósíthatók lesznek az RRF-en belül. Véleménye szerint a települések szociális diagnózis tervei a programhoz viszonyítva túlzóak, mert a jelenlegi rendszerben nincs megfelelő forrásallokáció, sem pénz, sem humán erőforrás nem áll rendelkezésre a tervek megvalósítására. Ugyanakkor tudja, hogy a diagnózisok évente felülvizsgálatra kerülnek.

Lantos Szilárd elmondta, hogy a módosítások végig vitelétől függ, hogy a beragadt kérelmek negyede el legyen bírálva. Kiemelte, hogy a forráshiányokat enyhíteni kell adott esetben. A település diagnózisoknál azt várjuk, hogy településenként a legnagyobb problémákat írjuk le, nézzünk velük szembe és ezeket írjuk le a diagnózisba. Mondhatnánk, hogy erre nincs forrás, ne írjuk bele, de ők azon az állásponton vannak, hogy írjuk le és akkor is menni kell előre, ha túl mutat a FETE-n. A problémákat meg kell, hogy fogalmazzák.

Nun András Kullmann Ádám mondatának értelmezéséhez kért segítséget: mit jelent, hogy „nem tud integrált lenni a program, ha az egyik lábát kirúgják”.

Kullmann Ádám elmagyarázta, hogy a FETE úgy lett megtervezve, hogy az ESZA és az ERFA egyszerre legyen megvalósítva. De jelenleg nem ez a helyzet, mert most már a legjobb esetben is, min. 1 év különbséggel indul a két projekt. A lakhatás javítása nélkül nem látják, hogy el tudja érni a FETE program a célját, ezért aggódnak.

Lantos Szilárd javasolta, hogy az MNTFS felülvizsgálata napirendi pontot beszéljék meg ebéd után és vegyék előre a gyerekvédelmet, mert az időben praktikusabb. A FETE TB tagjai elfogadták a javaslatot.

3. napirendi pont: Gyermekvédelmi ellátórendszer és a FETE program szolgáltatásai

Hajdú Krisztina és Földváry Katalin a Gyermekvédelmi ellátórendszer és a FETE program szolgáltatásai témájú prezentációjához (3. sz. Melléklet) az alábbi kiegészítéseket tette:

- Nem szabad a védelembe vett és a veszélyeztetett kategóriát összekeverni, mert ezek különböző indikátorok az EFOP Pluszban.
- Heves megyében majdnem minden településre igaz, hogy minden 2. gyerek halmozottan hátrányos helyzetű.
- A védőnők átkerültek a vármegyei kórházakhoz két évvel ezelőtt. Hiába építették ki a kapcsolatokat velük a FAGYI-ban (Fókuszban a Gyermek projekt), megnehezítette a feladatok ellátását. Ugyanilyen problémás a pedagógiai szakszolgálat vonala, mert azok is vármegyei szintre kerültek. A bejelentéstől körülbelül 1 év mire eljut az adott ügy valameddig pl. siket kisfiú beiskolázását nem lehetett időben megoldani.
- A törvény szerint az alapellátás feladata, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek problémáinak leküzdéséhez hozzájáruljon. Ezzel szemben a Jelenlét pont és a szolgáltatásai a prevencióban tud segíteni. Néhány kiemelt szolgáltatási terület:
 - mindig az átmeneteket igyekeznek segíteni, mert ott veszítik el a családok többségét;
 - fontos az aktív felkeresés, a bizalmi kapcsolat kiépítése, a segítség eszközzel;
 - iratok beszerzése;
 - étkezés megtanítása, napirendek kialakítása, biztonságos kötődés kialakítása, gyerekbarát környezet pl. idegpályák felépülésében játszik nagyon fontos szerepet;
 - kórházba szállításban segítségnyújtás;
 - játszótérek kialakítása: hinta, homokozó, baba, forgó elengedhetetlenek a koragyerekkori fejlesztésekben;
 - dohányzásról való leszokás támogatása terhesség alatt;
 - nyári szünet, táborozás biztosítása.
- Fontos az a tudásátadás, hogy nem végzett pszichológusok, milyen eszközökkel, hogyan tudnak segíteni a gyermekeknek.
- Hajdú Krisztina ismertette, hogy serdülőkre is összegyűjtötték, hogyan tudnak segíteni, de az idő hiánya miatt ezt nem tudta részletesen kifejteni. Azt megjegyezte, hogy serdülőknél a fókuszban az iskolában való fejlődés, a jövőkép kialakítása van. A szerhasználati prevenció kiemelt jelentőségű. Hangsúlyos a reziliencia kialakítása: hogyan tudnak ebben a környezetben felnőni, hogyan tudnak családot alapítani.
- Elmondta, hogy ha az alap jelenlét nem tudja megoldani a felmerülő problémákat, akkor a FETE-nek jön egy szakterülete a „Gyermekek- és családok segítségével” foglalkozók.

- Az alapellátás megvalósulását segítik a szolgáltatásaikkal. Nagyon fontos, hogy ha a helyi családsegítő megérkezik egy adott településre, akkor a Jelenlét pont tud-e segíteni a célok megvalósításában pl. tisztálkodás, mosás stb.
- Tavaly 118 esetben volt szükség gyerekvédelmi és áldozatsegítési beavatkozásra.

Hajdú Krisztina záraskét egy település példáját hozta fel.

Lantos Szilárd bátorította a résztvevőket, hogy tegyék fel kérdéseiket.

Kadét Ernő (online) gratulált ahhoz a sokrétű munkához, amit Hajdú Krisztinának végeznek. Érdeklődött, hogy tervezik-e, hogy tapasztalataik országos szinten is hasznosulhassanak. Rákérdezett, hogyan lehet ezt a tudást becsatolni az ellátórendszerbe, hogy javulást érjenek el. Kiemelte, hogy a prezentációban elhangzott az átmenetek támogatása. Megkérdezte, hogy változott-e, javult-e, csökkent-e az iskolai lemorzsolódás.

Földváry Katalin kiemelte, hogy az nagyon nagy dolog, hogy van egy párbeszéd az intézményrendszerrel. Tudnak közösen, együtt dolgozni a gyermekjóléti szolgáltatókkal. Helyi szinten el tudott kezdődni egy közös munka.

Teller Nóra a családmentorok jövőbeli helyzetére volt kíváncsi.

Hajdú Krisztina válaszában elmondta, hogy a 0-3 éves korú gyermekek fejlesztésével foglalkoztak a családmentorok a FAGYI-ban. Jelenleg a 70%-uk továbbra is munkatárs maradt. 250 fő családmentor volt, majdnem 100 fő tovább tanult és 70%-uk itt maradt tapasztalt munkatársként, a Jelenlét Pont munkatársaként, szociális munkatársként. Rajtuk keresztül is fontos a mintaadás.

Kullmann Ádám kérte, hogy fejtsék ki, az indikátorok, hogyan alakulnak az idő előrehaladtával.

Hajdú Krisztina reagált. Ahol a jelenlét meg van épülve, először nőnek az esetszámok, mert kialakul a bizalmi légkör és egyre több problémára fény derül, utána várható az esetszámok csökkenése. Az említett településen nem kellett jelzést leadni, rajtuk túlmutató feladat megoldására.

Kullmann Ádám visszatért kérdésére és hozzátette, hogy reális kérés lehet-e, hogy legalább erre a három településre (ahol régóta jelen vannak) egy írásos anyagot készítsenek el arra vonatkozóan, hogy az indikátorok hogyan alakulnak.

Teller Nóra a fenti kérdés árnyalására elmondta, hogy azt fontos látni, hogy mi az ami kívül esik ezen a segítő körön. Ilyen például a szerhasználat. Ez olyan „bomba/törés”, ami után újra kell építeni mindent.

Lantos Szilárd az elhangzottakkal egyetértett, de megerősítette, hogy mindennek ellenére az indikátorok alakulását követni kell. Elmondta, hogy jó lenne egy gyors jelentés a következő találkozások valamelyikére, hogy ahol régebben jelen vannak, milyen változások vannak.

Káló Károly elmondta, hogy nagyon örül, hogy a szegregátumban élők is hátrányos helyzetűnek tekinthetők. Megkérdezte, hogy mit értenek szegregátum alatt és a definíciónak milyen hatása van a FETE-re.

Horváth Olivér kifejtette, hogy a KSH március 31-ig, a Lechner Tudásközpont április 1-től szolgáltatja az adatokat, hol van szegregátum, hol nincs a 2022-es népszámlálás alapján. Kiemelte, hogy a cél az, hogy az országos szegregátum térkép online elérhető legyen. Van szó módosításról. Azt látjuk, hogy a mostani definíció alapján kell az EFOP Plusz-os, TOP Plusz-os komplex telep-programokat végrehajtani.

Németh Nándor megköszönte a hivatalos álláspontot. Hozzátette, hogy ők is várják a számokat. Elmesélte, hogy láttak már igazolást, amit önkormányzat kért. Pont olyan falu kapta meg, hogy megszűnt a szegregátum, ahol a gyakorlatban nem ezt tapasztalták.

Horváth Olivér rávilágított, hogy nem a definíció változott, hanem a foglalkoztatottak és az alapiskolai végzettséggel rendelkezők aránya változott, mert nőtt a foglalkoztatottak száma.

Orsós Ferenc kiegészítette az elhangzottakat azzal, hogy a közmunkában foglalkoztatottakat is figyelembe veszik, ami jelentős torzítást jelent.

Ebédszünet

4. napirendi pont: Tájékoztató az MNTFS felülvizsgálatáról

Németh Nándor az Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia felülvizsgálatának aktuális állapotáról tájékoztatta a résztvevőket. Prezentációjához (4. sz. Melléklet) az alábbi kiegészítéseket tette:

- A 2030-as MNTFS aktuális szövege felkerült a Belügyminisztérium honlapjára 2025. januárjában
- A felülvizsgált stratégiában változik a FETE szerepe és a FETE monitoring rendszerének leírása
- A diagnózis alapú felzárkózási stratégia végrehajtásáért felelős miniszterelnöki biztosnak a feladata, hogy 2025. június 30-ig tekintse át az MR Közösségi Lakásalap közösségi bérlakás rendszerének működését, a FETE keretében létrehozott szociális bérlakások lakásügynökségi működtetésének tapasztalatait és értékelje a bérlakások működtetési feladatainak ellátása, fenntarthatósága és a felzárkózási programokkal érintett célcsoport

hozzáférhetősége vonatkozásában. A tapasztalatok alapján javaslatokat kell megfogalmazni a közösségi lakhatás alapelveire és jogszabályi környezetére vonatkozóan.

- A társadalmi felzárkózásért felelős miniszter és a területfejlesztésért felelős miniszter feladata, hogy az EFOP Plusz 3. és 7., valamint a TOP Plusz 1. és 3. prioritás deszegregációs célkitűzéseinek megvalósítását tekintsék át 2025. június 30-ig.
- Bekerültek értelmező rendelkezések pl. a fejlesztések csökkentik a humán közszolgáltatásokhoz való hozzáférés akadályoztatását, a FETE csökkenti a deszegregációt stb.
- A nem szegregált iskolaválasztásra való figyelemfelhívás is bekerült.
- A FETE mint településfejlesztő tényező jelenik meg a szövegben.

Elmondta, hogy amiket kérdeztetek, arra igyekeznek reagálni, de sok értékelés, információbázis most épül. Nincsenek ezek a kérdések elfelejtve.

Horváth Olivér javította a korábban elhangzottakat és elmondta, ami most megjelent az nem felülvizsgálat volt, hanem a feljogosító feltételekhez kapcsolódó kiegészítés. A felülvizsgálat 2026 végig fog megtörténni, ami egy félidei kötelező felülvizsgálat. Az új intézkedési terv és felülvizsgálat még csak most jön. Németh Nándorhoz fordulva, kifejtette, hogy nyilván ők azt emelték ki, ami hozzájuk, a munkájukhoz kapcsolódik, de vannak olyan változások is, amik a lakhatáshoz tartoznak. Arra szeretne kérni minket FETE bizottságot, hogy együtt alakítsuk ki ezeket a módosításokat.

Lantos Szilárd emlékeztett, hogy a korábbi megbeszéléseinken elhangzott már, hogy ha elindul az MNTFS felülvizsgálata, akkor abba van-e lehetőség, hogy a FETE TB bekapcsolódjon. Ez tulajdonképpen ennek az együttműködésnek a nyitánya. Szeretné Horváth Olivér segítségét kérni, hogy adjanak tájékoztatást, hogy a felülvizsgálat mikor indul, hogy indul, milyen pontokra vonatkozik a felülvizsgálat.

Horváth Olivér megerősítette, hogy természetesen lesz erre mód. Az MNTFS egy 178-190. oldalas dokumentum, felülvizsgálata egy folyamat, több szereplővel. A felülvizsgálat az összes adatra vonatkozik. A nemzeti roma faktor az egyik lába a felülvizsgálatnak. Nem zárkoznak el, de ennek van egy folyamata.

Lantos Szilárd újból kérte, hogy ha ez a folyamat összeáll, akkor hozzák vissza a FETE TB ülésre. Kérte, hogy ha szükséges erről valamilyen hivatalos megkeresés, akkor segítsen nekik Horváth Olivér. Ugyanakkor, ha a következő ülések valamelyikén itt megint találkoznak, nekik az is megfelel.

Teller Nóra jelezte, hogy az iskolai szegregáció csökkentése úgy került bele az MNTFS-be, hogy nincs ágazati szála.

Lantos Szilárd úgy reagált, hogy ennek a kompetenciának meg kell jelennie és meg is tud felelni a FETE és az EFOP is.

Kullmann Ádám ugyanakkor hangsúlyozta, hogy a módosítások abból fakadnak, hogy a feljogosító feltételek nem feleltek meg eddig az elvárásoknak és ezért kellett módosítani. Ez nem veszi le az ágazat felelősségét és nem a FETE-n várja el senki az ágazat felelősségét.

Nun András az egyeztetések milyenségére hívta fel a figyelmet. Látták, hogy van egy módosítás, „bombázták” a Felzárkózásért felelős Államtitkárságot 11 hónapon keresztül, majd 4 napot kaptak, hogy átnézzék a 180 oldalt. Jelezték, hogy ez nincs rendben. Szeretnének továbbá együttműködni egy transzparens, nyilvános Roma Platform megalkotásában és egy másfajta pályára állítani, mert azt tapasztalják, hogy inkább reprezentatív mintsem igazi nyitott, iteratív, egymás felé fordulás alkalom. Szeretné kérni a FETE csapatát és a TB-t, hogy szorgalmazzák ezt, mert lenne hozzáfűzni valója, csak nem 4 nap alatt. Folyamatosan írja a leveleket, hogy beszéljenek, egyeztessenek. Sztojka Attilával jövő héten találkozik, reméli lesz rá alkalma.

Lantos Szilárd mindenképpen szeretné ezt megpróbálni, hogy a problémás kérdésekbe is belemenjenek pl. gyerekvédelem, drogvédelem. Ha ebbe meg tud érkezni az MNTFS felülvizsgálata és tudunk együtt dolgozni, az nagyon jó lenne.

Eperjesi Tamás Németh Nándor prezentációjára utalt vissza, mely szerint fel kell hívni a figyelmét a családoknak a nem szegregált oktatásra, intézmények választására. Véleménye szerint, fontos lenne ösztönzés az iskoláknak, hogy inkluzív programokban vegyenek részt. Szerinte amellett, hogy a helyben lakók figyelmét felhívjuk arra, hogy ezek jó iskolák, muszáj lenne az iskolákat is ösztönözni arra, hogy inkluzív programjaik legyenek. Fórumokat kellene biztosítani nekik, hogy a jó gyakorlatokat megbeszéljék.

Nun András felvetette, hogy az Együtt nevelés szövetséggel és a Polgár Alapítvány az Esélyekért a CEU épületében szervez egy ilyen fórumot.

Gyergyák Ferenc javasolta, hogy intézményi együttműködés kellene. Fölajánlotta, hogy bármilyen jó gyakorlatot nemcsak a FETE-s településeknek a tapasztalatait szívesen kiközvetítik. Sőt ezeken a rendezvényeken lehetőséget biztosít a megjelenésre, a tapasztalatcserére. Két közelgő eseményt is említett, ahol lenne erre mód (2025. május – Zalakaros; 2025. június Szarvas).

5. napirendi pont: Az oktatási terület bemutatkozása, oktatási intézmények átvétele

Thaisz Miklós bemutatta a FETE oktatási területének működését. Három nagyobb terület összehangolt működésének köszönhető az oktatás szakterületének a működése. Az oktatási szempontú szociális munkáért Hajdú Krisztina felel, az iskolák átvételéért Thaisz Miklós a felelős, mint a Máltai Szeretetszolgálat Iskola Alapítvány kuratóriumának elnöke, az RRF keretein belül megvalósuló közösségorientált pedagógiáért pedig Orsós Ferenc a felelős. Az MMSZ Iskola Alapítvány állami normatíva alapján tartja fenn magát. Informálisan pedig az egész oktatási szakterület felelőse Thaisz Miklós.

A prezentációjához (5. sz Melléklet) az alábbi kiegészítéseket tette:

- Ennek a programnak hosszú távon a sikerét az fogja megmutatni, hogy egyértelműen javult-e azoknak a FETE településen élő gyermekeknek az aránya, akik szakmát szereznek, érettségit szereznek stb. A Máltai Iskola Alapítványnál ezt a célt nézik és ebbe az irányba mennek.
- Az elsődleges cél, hogy megtanuljanak tisztességesen írni, olvasni, számolni, szöveget érteni. A Máltai Iskolákban a pedagógusokkal együtt azon dolgoznak, hogy az országos kompetenciamérésen, hogy juttassák el a 0-ról az 1-es, 2-es szintre a gyerekeket a 7-es skálán. A FETE településen élő gyerekek a 0 szinten vannak. Ezért elkezdtek egy komoly fejlesztést, amin lépésről, lépésre haladnak és erre meg kell tanítani a tanárokat. Ez része az RRF-es projektünknek is. Természetesen a deszegregációt is kell szolgálni. Nyilván nem olyan egyszerű ezt szolgálni, de igenis lehet. Fel kell vértetni a gyerekeket, hogy alapkompenciájuk legyen, jövőképük legyen, pályaorientációjuk legyen, fel kell venni a középiskolákkal a kapcsolatot. Karancsságnak pl. 16 iskolával kell együttműködniük.

Néhány konkrét példa:

Thaisz Miklós kifejtette, hogy az iskolaátvétel nem egy „mániájuk”, nekik ez munka, veszélyt jelent az eddigi rendszerükre. Csodát nem tudnak tenni, de amikor az állami iskolákat látja a FETE településeken kettős érzése van. Egyrészt elszomorodik, másrészt megnyugszik, hogy ennél a Máltai Iskola jobban csinálja.

pl. Nyírpilis (2020), Sajókaza (2023) (Rusznyák István megkeresett minket és kezdeményezte az átvételt), Tiszabő-Tiszabura (2016-ban vettük át) esetén bemutatta az iskolát látogatók számának, a szakkörök számának és a nevelők létszámának alakulását átvétel előtt és után. Valamennyi szám javult.

Elmondta, hogy ezek fontos számok, és büszkének rá, de ettől még nincs garancia. Tiszaburán javultak az eredmények, de szignifikánsnak nem mondaná. De nem mindenhol van eredmény, általában stagnálás, kicsi javulás van. Tavaly (2024) nem vettek át intézményt, 2023-ban 3 intézmény került a Máltai Iskola Alapítvány fenntartásába, 2025-ben csak FETE településen vettek

át intézményt. Nagyon sok igény érkezett be, egyeztetve a Klebelsberggel 4 helyet vesznek át (Szendrőlád, Csenyéte, Szalonna, Kálló).

Szendrőlád esetében a Bhim Rao egyesület és a polgármester közösen jelentkezett be. Nem biztos, hogy ez megvalósul, meg kell szavaznia a szülői közösségnek, a nevelőtestületnek.

Gyöngyös és Devecser hátrányos helyzetű települések. Úgy tanítják a 9-10-es szakképzősöket, hogy nincs hagyományos értelemben vett órarend. Projektekben tanítanak, 6-8 hét alatt jutnak el a képen látható projektmunkáig. A tanmenetet a kollégákkal közösen alakították ki (vendéglátóipar, hegesztők stb.).

Orsós Ferenc vette át a szót Thaisz Miklóstól és az RRF Közösségorientált pedagógia projektjét mutatta be.

Prezentációjához (6. sz. Melléklet) az alábbi kiegészítéseket tette:

- Az RRF oktatás fő célja, hogy jöjjenek létre a Közösségorientált Pedagógia filozófiáját tükröző kipróbált modellek, módszerek és ezek kipróbálva, leírva és átadásra rendezetten álljanak készen esetleges folytatásra.
- A FETE-n belül 164-168 intézmény működik (általános iskola), igyekszünk a legtöbbet jelen lenni. A gyerekek iskolai sikeressége, hosszú távon a deszegregáció erősítése a cél. Az iskolákban dolgozókra, a fenntartókra és a szülőkre fókuszálunk. A 8. ballagás helyett az érettségi legyen a kézzelfogható élmény.
- A megvalósítás kapcsán 3 utat járnak be. Először a jogalapot kell rendezni, hogy milyen jogalapon vannak jelen. Ezek többségében tankerületi intézmények, velük kötnek együttműködési megállapodást.
- Nagyon fontos lépés a vezetőfejlesztés. Az intézményeknek próbáljuk bemutatni, hogyan lehet Csíkszentmihályi Flow szemlélete alapján megszervezni az intézmény életét. Olyan módszertanokat igyekeznek bevezetni (pl. integrált pedagógiai rendszer - IPR), amiket többnyire ismernek, de ezeket az alvó „tudásokat” felébresztik. A cél, hogy az aki bent van a teremben az legyen jó halász, tehát tudásátadás történik, hogy valamennyi intézményünkben képesek legyenek ezeket az új módszereket alkalmazni.
- A mintaiskola program a Baptista Szeretetszolgálat 2 intézményében is megvalósul és a Karancsságban is, ami állami fenntartású. Ebben az esetben 160-400 millió Ft-ig terjedő támogatást kapnak kifejezetten módszertani fejlesztésre. Ezekre eddig kevés, de nagyon jó pályázat érkezett be.
- A tanulóház egy újfajta kezdeményezés a FETE-n belül, azokon a településeken (városi környezet) alakítjuk ki, ahova a FETE településekről járnak be gyerekek. Ezeket a településeken közel a tömegközlekedési pontokhoz alakítják ki a tanulóházakat.

- Módszertani kosár: olyan felület, ahol az összes jó gyakorlatot összegyűjtjük és elérhetővé tesszük.

Nun András a prezentációkat követően Thaisz Miklóshoz intézett kérdést. Felidézte, hogy előadásában azt mondta, hogy van lehetőség az alapellátást javítani, kiegészíteni. Kérte, hogy foglalja össze 5 pontban, hogyan lehetséges ez.

Thaisz Miklós elmondta, hogy ez a program az állam programja, civilek bevonásával. Érez egy olyan kormányzati támogatást a program mögött, ami reményt ad, hátha sikerül. Konkrétumokat említve, ő a szabad iskolaválasztást feszegetné. Ugyanakkor elmondta, hogy Helsinkiben volt két iskolában és nagyon nem voltak egyformák azok az iskolák. Hozzátette, hogy ennek ellenére bőven tanulhatunk tőlük pl. a diákok aktív bevonását. Kiemelné még a rugalmasságot a fenntartásban; a kapcsolódásokat, a helyi érintett szereplők összehozását.

Kullmann Ádám megkérdezte, hogy a pedagógus bérrendezésből mit érzékelnek

Thaisz Miklós határozottan válaszolt, mely szerint sokat éreznek a bérrendezésből. Náluk 20%-os esélyteremtési kiegészítés is van és a fedezetet is megkapták. Amit jelen pillanatban vár, hogy megjelenjen sokkal több szakképzett és rátermett pedagógus. A bérrendezés hatására magabiztosabban tudnak elvárásokat is megfogalmazni. Személy szerint ő nagyon örül neki.

Lantos Szilárd hozzátette, hogy a fizetések emelése fontos. A szabad iskolaválasztás kérdése jelenleg, véleménye szerint, társadalmilag nem megvalósítható. Tovább folytatva elmondta, hogy ugyanakkor, amikor szétszednek iskolákat, akkor sokszor egy szegregáció indul meg törvényszerűen, hogy ebből van-e bármilyen kiút ez a FETE-n túl is kérdés és FETE-ben is.

Eperjesi Tamás kérte, hogy az oktatás témakörére, a jó gyakorlatok megosztására az idei év II. félévben térjenek vissza.

Lantos Szilárd ezzel egyetértve javasolta, hogy szánjanak rá egy vidéki helyszínt, mert tavaly Nyírpilisen sem tudták kifejtetni ezt a témát.

Teller Nóra érdeklődött, hogy a többi FETE településen hogyan tudják megvalósítani az oktatás célkitűzéseit, ahol nem a Málta van.

Thaisz Miklós elmondta, hogy Sajókazán a Szaléziak a megvalósítók és ők nem merték átvenni az iskolát, ezért jött a Málta. Velük nagyon szorosan együttműködnek helyben. Szendrőládon pedig a Bhim Rao a kezdeményező, Tatárszentgyörgyön a Reformátusokkal dolgoznak össze.

Orosós Ferenc hozzátette, hogy nagyon jó az együttműködés a partnerszervezetek által fenntartott intézményekkel, de az államiakkal is. Az a cél, hogy a fogadókészséget javítsák, ami csak úgy lehetséges, ha igyekeznek az általuk vélt problémákra megtalálni a választ.

Gyergyák Ferenc elmesélte, hogy az elmúlt 2 hónapban rengeteg polgármesterrel találkozott. Az a tapasztalat, hogy a nem kisebbségi szülők elviszik a gyereket, vagy átviszik a másik településre, ahol jó az oktatás. Ugyanakkor nemcsak ott van szegregáció, hogy a nemzetiség ketté válik. Hanem jobb módú kisebbség is elviszi másik iskolába a gyerekeit.

Orsós Ferenc egytértett, hogy a szegregáció több szinten figyelhető meg. Véleménye szerint, leginkább anyagiak alapján.

Gyergyák Ferenc megosztotta személyes tapasztalatát, mely szerint jegyzőként számára a képviselők megjegyezték, hogy a szülőkre kellene hatni, hogy ne vigyék el a gyereket, ugyanakkor a képviselőtestület valamennyi tagja elvitte a saját gyerekét.

Nun András kifejtette, hogy társadalmi közmegegyezés van a településeken ezzel kapcsolatban. Megkérdezte, hogy Tarnabod példáján milyen tapasztalat van (13 éve Iskola Alapítványi fenntartású).

Thaisz Miklós elmondta, hogy Tarnabodon minden azon múlt, hogy ki volt az igazgató. Kezdetben egy kiváló igazgató volt, majd nagyon rossz kezekbe került az iskola és most 5 éve egy fantasztikus igazgató van újra. Bodon 7.45-re bemennek a gyerekek és a pedagógusok, reggeli, fogmosás, beszélgetőkör, majd 8.15-kor kezdődik az óra, majd tömbösítve olvasás, matematika, integrált készségfejlesztés. Meg lehet nézni.

Hajdú Krisztina egytértett Thaisz Miklóssal. A közel múltban történt a településen egy haláleset, egy kisfiú meghalt. Hajdú Krisztina 7-re ott volt, a tanárok ott voltak, megbeszélték, hogy melyik osztályt, hogyan kell segíteni a történetek feldolgozásában. Szakmailag teljesen rendben voltak, az online találkozón is ott voltak. Amit szakmailag, emberileg, ebben a tragikus helyzetben meg lehetett tenni, azt megtették, mert jó munkát végeztek korábban.

Halasi István javasolta, hogy a FETE oktatási projektjének jó gyakorlatait, mainstream oktatásba való becsatornázásának témáját napirendi pontként vigyék be a Belügyminisztérium egy általa ismert fórumára. Ezen a fórumon az oktatásügyben érintettek találkoznak, mivel az oktatást számos forrásból finanszírozzák, több érintett is van. Raboczki Bernadettnek, a fórum Titkárnak javasolta, hogy a soron következő ülésre témaként vigyék be.

Lantos Szilárd lezárta az ülést és megbeszélték, hogy a következő találkozó időpontja 2025. május 19. (hétfő). A vidéki tereplátogatást helyszíne még pontosításra kerül.